

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ БЮРО КРЕДИТНИХ ІСТОРІЙ

На сьогодні розвиток можливостей для кредитування фізичних осіб та суб'єктів малого бізнесу є вирішальним фактором позитивного впливу на ті галузі економіки, які безпосередньо пов'язані із обслуговуванням населення та задоволенням їх потреб. Проте варто зазначити, що діяльність фінансових установ є вразливою до зростання кредитних ризиків, які досить негативно впливають на функціонування ринку кредитних послуг в цілому. У разі відсутності у кредитора необхідної інформації щодо позичальника, це може призвести до зниження обсягів кредитування, до більш обтяжливої процедури з надання кредитів, до зростання плати і за кредит [1], і в кінцевому результаті – до негативного впливу на розвиток економіки в цілому.

З метою мінімізації цих ризиків, фінансові компанії працюють спільно з бюро кредитних історій, що являють собою організацію, в якій зберігаються дані про позичальників. Кредитні бюро почали свою діяльність ще в ХІХ ст. Перше таке приватне бюро виникло у 1860 р. в Австрії. Потім, у 1890 р., кредитні бюро з'явилися в США та Швеції, а згодом – у Фінляндії (1900), ПАР (1901), Канаді (1919) і Німеччині (1927). Значного поширення кредитні бюро набули в післявоєнний період, коли вони почали діяти і в багатьох інших країнах: в Аргентині й Уругваї (1950), Великобританії (як агенції – у 1960), Ірландії (1963), Нідерландах і Японії (1965), Швейцарії (1968), Данії (1971), Південній Кореї (1985), Бельгії й Норвегії (1987), Італії (1990), Іспанії (1994) [2]. Кредитні бюро створювали для забезпечення надійного функціонування кредитного ринку та стабільності банківської системи.

Аналізуючи світовий досвід, можна дійти висновку, що діяльність бюро кредитних історій є рушійним фактором ефективного функціонування кредитного ринку, а отже діяльність цих організацій є обов'язковою. Наприклад, банкам Німеччини, завдяки системі кредитних бюро, вдається зекономити близько 1 млрд євро, списуючи неповоротні кредити, а у Великобританії існують 3 кредитні агенції, і кожен банк повинен співпрацювати мінімум з однією із них, з метою гарантування якості даних [2].

В Україні бюро кредитних історій, на відміну від інших країн, не має великого поширення та не займає провідних місць як, наприклад, в Європі. Щоправда, на сьогодні Україна активно бере приклад із зарубіжного досвіду та веде діяльність бюро на світових стандартах [3].

Станом на сьогодні, в країні діє чотири кредитні бюро, серед яких: Українське бюро кредитних історій, Міжнародне бюро кредитних історій, Перше українсько бюро кредитних історій та Українське кредитне бюро [4]. Кожне із наведених бюро має свої особливості функціонування та масштаби діяльності, наведені на рис. 1.

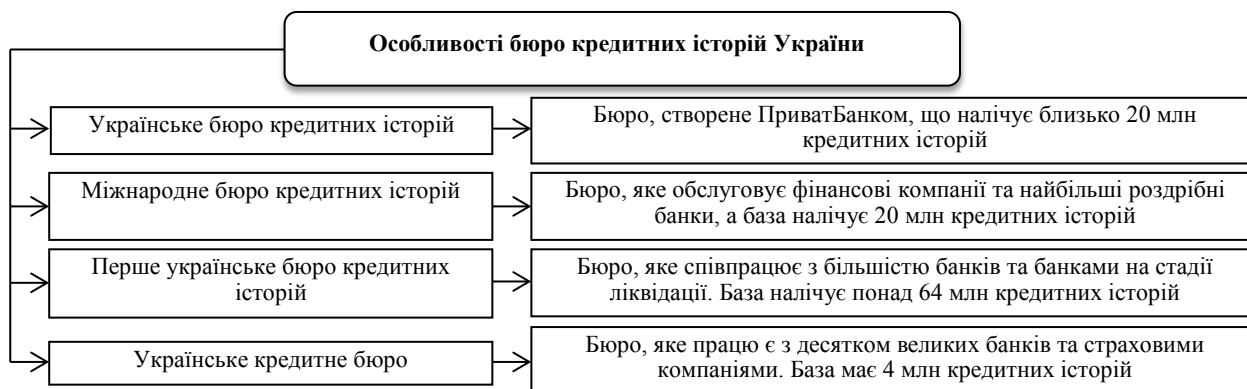

Рисунок 1 – Особливості діяльності бюро кредитних історій України

Джерело: складено автором на основі джерела [4].

Основним напрямком кожного з цих бюро є збір, обробка, зберігання, аналіз та надання кредитних історій фінансовим установам. Кожна кредитна історія містить інформацію про кредити позичальника, їх погашення, наявність прострочених кредитів та поручителів. Використовуючи цю інформацію, фінансова компанія (банки або мікрофінансова організація) приймає рішення щодо безпеки кредитування того чи іншого позичальника.

Загалом, діяльність бюро кредитних історій має ряд інших особливостей, окрім роботи з фінансовими установами щодо надання кредитних історій. До таких особливостей можна віднести:

- аналіз інформації, яка міститься в кредитних історіях;
- надання додаткових даних, що містяться у відкритих джерелах;
- впровадження сервісів для аналітики;
- розробка нових інструментів для протидії шахрайству;
- надання послуг з консультації щодо діяльності того чи іншого бюро;
- максимальний контроль та перевірка інформації.

Отже, можна зробити висновок, що діяльність таких організацій як бюро кредитних історій є важливим фактором для розвитку фінансово-кредитної системи на основі визначення кредитоспроможності позичальників, встановлення рівня довіри до них з боку фінансових установ, а також діяльність бюро є важливою складовою економічного розвитку держави.

Список використаних джерел

1. Примостка О. О. Методологічні засади формування бюро кредитних історій як основа надійного кредитування. Причорноморські економічні студії. №4. 2016. С. 87-91.
2. Прокопенко В. Ю. Бюро кредитних історій: еволюція, становлення та розвиток можливостей. *Проблеми економіки*. №4. 2010. С. 104-107.
3. Невмержицький Є. І. Кредитне бюро як інструмент визначення довіри при кредитуванні в інфраструктурі фінансової системи держави. *Інвестиції: практика та досвід*. №11. 2010. С. 42-46.
4. Які кредитні бюро діють в Україні. [Електронний ресурс] / Національний проект «Дія. Бізнес». – Режим доступу: <https://business.dii.gov.ua/handbook/finansovij-menedzment/aki-kreditni-buro-diut-v-ukraini>

Тарасенко О. О., к.е.н., доцент

Тарасенко А. В., к.е.н., доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ В УКРАЇНІ

На сьогодні в умовах повномасштабної війни Російської Федерації проти України надзвичайно актуалізуються питання підтримки та розвитку фінансового сектору України, значну частку якого займає фондовий ринок. Найвпливовішими учасниками фондового ринку є банківські установи, які і наразі здійснюють свою діяльність в межах даного ринку в умовах нестабільного середовища та високого ступеня внутрішніх та зовнішніх ризиків. Значна роль банківських фінансових посередників обумовлена специфікою їх діяльності, зокрема їх можливостями акумулювати тимчасово вільні фінансові ресурси та у подальшому їх ефективно використовувати, виступаючи при цьому своєрідним буфером між суб'єктами, які мають надлишок тимчасово вільних фінансових ресурсів, та суб'єктами, які ці ресурси потребують для розширеного економічного відтворення.

Дослідженню питань функціонування банківських установ на фондовому ринку України присвячені праці багатьох науковців, зокрема І. І. Рекуненко, С. В. Черкасової, О. В. Нагорної, А. В. Менчинської, Ю. І. Онищенко, Л. Г. Кльоби та ін.

Відповідно до закону України «Про банки та банківську діяльність» [2], окрім основних банківських послуг, банки мають право здійснювати діяльність щодо: